

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Moartea și înmormântarea Reginei Elisabeta.

Iși doarme acum somnul de veci buna și înțeleaptă regină Elisabeta, în cripta din Curtea de Argeș, alături cu marele ei soț, regele Carol I, și alături cu fetița ei mult iubită și mult ielită Maria, care conform dorinței din urmă a decedatei regine, a fost eshumată din mormântul dela Cotroceni și sicrișul ei transportat la Curtea de Argeș și așezat lângă al mamei ei, astfel, că domnița Maria e în mijloc, regele Carol la dreapta ei, regina Elisabeta la stânga. Acum sunt iarăși împreună toți trei.

Monitorul oficial al României a anunțat în ediție specială astfel moartea reginei Elisabeta:

«Astăzi, 18 Februarie (2 Martie) 1916, ora 8 și 30 m. dimineața, Maiestatea Sa, Regina Elisabeta, vrednică și credincioasă tovarășă a primului Rege al României, a încetat din viață, în palatul regal din București, în urma unei pneumonii, fiind de față Maiestățile Lor, Regele și Regina și Alteța Sa Regală, Principele Moștenitor».

Iar despre momentele din urmă ale mării dispărute se știu următoarele: La orele patru și jumătate dimineața regina Elisabeta își redobândise puțin luciditatea spiritului, și a cerut, cu voce stinsă, dela medicul Dr. Mamulea, care veghia la căpătâiul ei, se cheme pe Regele și pe Regina. Înștiințați despre aceasta, Suveranii s'au prezentat la palatul mătușei lor, care le-a întins încet mâna dreaptă, apucând și strângând ușor mâinile suveranilor. N'a putut pronunța nici un cuvânt. Nu peste mult apoi a intrat în agonie, fiind încunjurată de întreaga familie regală. Avizați despre apropiatul sfârșit al reginei Elisabeta, s'au prezentat la palat ministrul-president I. I. C. Brătianu, ministrul de interne Morțun și ministrul de justiție Victor Antonescu, cari au fost de față când și-a dat regina Elisabeta obștescul sfârșit.

Constatată fiind moartea, s'a redactat actul de deces, din partea ministrului de justiție Victor Antonescu și a primarului capitalei București, Em. Petrescu, și a fost convocat numai decât consiliul de ministri, pentru a stabili programul înmormântării defunctei. S'a luat hotărârea, ca înmormântarea să fie la fel ca a regelui Carol.

La orele 9 s'a prezentat la palat preotul luteran, care a oficiat un scurt serviciu divin la picioarele decedatei regine, iar la mitropolie s'a celebrat un solemn serviciu divin, din ordinul I. P. S. Sale, Mitropolitului-Primat Conon, care a dispus, ca în toate bisericile din țară să se officieze zilnic servicii divine pentru răposata, până după înmormântare, iar clopotele să se tragă de patru ori pe zi. Pentru a fi de față la înmormântare, I. P. S. Să a chemat apoi pe toți Episcopii și Arhierii de urgență la București.

Ministrul de interne Morțun a telegrafat trista veste tuturor prefecturilor din țară, dându-le instrucții cu privire la ce trebuie făcut în toate comunele, iar ministrul de externe Porumbaru a telegrafat ambasadorilor României evenimentul dureros, pentru a l'impărtăși domnitorilor și guvernelor din statele pe lângă cari sunt acreditați.

Separat a telegrafat apoi Maiestatea Sa, Regele Ferdinand, Împăratului Wilhelm și caselor domnitoare înrudite cu augusta domnitoare decedată.

La orele 11 s'a făcut înbalsamarea corpului neînsuflit al decedatei regine și așezarea în sicriul ridicat pe un catafalc frumos în sala tronului. Doi preoți luterani și doi monahi dela sfânta mitropolie ceteau rugăciuni.

Vestea despre moartea reginei Elisabeta s'a răspândit ca fulgerul în București. Toate autoritățile publice și toate școlile au fost imediat închise până după înmormântare. Pe toate clădirile publice, la cluburi politice, societăți și locuințe private, au fost arborate drapelul de doliu, ori drapelul național îndoliat. Palatul a fost pe deăntregul cernit, ca la moartea regelui Carol.

La orele 12 și jumătate s'a făcut deschiderea testamentului decedatei regine, prin ministrul de justiție Victor Antonescu, la tribunalul liof din București, secția I.

Testamentul este datat din 11 Octomvrie v. 1914, redactat la Curtea de Argeș. E scris pe pergament de însăși mâna suveranei.

Intr'o impresionantă introducere Regina Elisabeta spune, că în întreaga ei viață a încurajat operele de binefacere, literale și artele, aceasta grație sprijinului acordat de marele ei soț, Regele Carol I.

Regina Elisabeta își exprimă dorința, ca toate Reginele cari se vor perinda pe tronul României să continue această operă de caritate și de încurajare a literelor și artelor române.

Regina Elisabeta lasă întreaga sa avere din țară pentru opere de binefacere, iar averea pe care o posedă în Germania, — și care constă din două imobile, — o lasă rudelor de sânge.

De asemenea Regina Elisabeta roagă cerul, să reverse toată prosperitatea și să asigure cel mai strălucit viitor poporului român, care este atât de bogat în însușiri frumoase.

Testamentul e următorul:

«Având aproape șaptezeci și unu de ani, socotesc, că a sosit vremea să iau cele din urmă măsuri. De când, călăuzită de voința cerului, am călcat pământul acestei țări, m'am străduit să fac binele, să sădesc în inima-mi

caritatea, să încurajez frumosul. Mulțumită generosității marelui meu soț și însușirilor sufletești ale iubitului meu popor, am satisfacțiunea de a vedea propășind o sumă de instituțiuni, menite să susție sufletește și să ajute materialicește pe cei nevoiași.

Domnul să binecuvinteze sfârșitul conducătorilor și membrilor lor, dându-le bărbăție și putere pentru ducerea la bun sfârșit a operei, cu atât drag începută.

Toată vremea bunul lor mers a fost principala țintă a gândurilor mele.

Țin și cu această ocaziune să le dau o dovadă de viul interes pe care todeauna l-am purtat pentru ele.

Hotărâsc deci, ca cele 2.000.000 lei, lăsați de răposatul meu soț, să fie împărțiți precum urmează:

500.000 lei vor constitui un fond numit, «Fondul Reginei». El va fi administrat de administrația Curții regale și ajutoarele vor fi acordate din venitul lui de Regina României. Se va cumpăra pentru această sumă rentă a statului român, a cărei venit va fi întrebuințat astfel: 6000 lei anual pentru două burse, a căror durată va fi fixată de Regina și cari se vor da la doi artiști români, pentru perfecționarea lor în străinătate. Bursele se vor da prin concurs, înaintea unui juriu, constituit de ministrul instrucțiunii publice.

Zece mii lei anual se vor întrebuința pentru măritarea a două fete sărmene, înzeștrându-le pe fiecare cu câte lei 5000. Restul din venit va fi la îndemâna Reginei, pentru a-l împărți cum va crede de cuviință, în mici ajutoare, celor lipsiți de mijloace.

Las 100.000 lei institutului Surorilor de Caritate «Regina Elisabeta». Ași dori, de va fi cu puțință, să se adauge la acest institut un orfelinat, unde surorile obosite de serviciul la bolnavi să crească orfanii. Fie bine cuvântat oricine va mai înzeștră institutul Surorilor de Caritate, binecuvântată orice femeie, care se va face soră de caritate.

Azilul de orbi Regina Elisabeta, va primi 100.000 lei (Vatra Luminoasă).

Câte 50.000 lei vor primi următoarele societăți: Societatea pentru profilaxia tuberculozei, Limanul, Policlinica Regina Elisabeta, Societatea de patronaj, Pânea Zilnică, și Munca.

Câte 25.000 lei vor primi societățile: Obolul, Furnica, Tibișoiul, Țesătoarea. Toate aceste sume vor fi puse în rentă statului român și numai venitul va fi întrebuințat.

D-ra Ana Buri, care de 40 de ani ne-a servit și a căutat cu nemărginit devotament pe iubitul meu soț, Regele Carol, va primi venitul de la 100.000 lei, puși în rentă a statului, cât va trăi acest venit și va fi plătit în două rate, la șase luni, la domiciliul ce își va alege.

D-ra Agnes Müller, care de 22 de ani mă servește și m'a căutat cu

un devotament peste cuvinte, va prim asemenea în aceleași condițiuni, ca d-ra Buri, o rentă viageră, venitul de la 100.000 lei. Amândouă au dreptul să locuească la Segenhaus, proprietatea mea la Monrepos, Neuwied. Aceste două sute mii lei, după moartea d-rei Buri și Müller, vor trece societății «Frauenverein für Krankenpflege» din Neuwied, care va întrebuința venitul pentru îngrijirea bolnavilor și ușurarea vieții lor.

D-rei Edita Kopkir las ca rentă viageră venitul dela 100 mii lei în hârtii ale statului, rentă care îi va fi plătită în două rate, la șase luni.

Această sumă după moartea sa va trece la Fundația Universitară Carol I. din București. Din venitul ei se va institui o bursă, care se va da la doi ani prin concurs unei românce, dr. în medicină a facultății din București. Bursa se va da alternativ, pentru obstetrică și boale de copii.

Drei Margareta Delaune îi las 100.000 lei și locuința la Segenhaus. După moartea ei această sumă, de care ea nu se va putea folosi decât de venit, va fi moștenită de fina mea, Manon Elisabeta Sohns Leibach.

D-rele Lisette și Zozo Bengescu vor primi fiecare 50.000 lei în bani.

Ministerului agriculturii las 300.000 lei, cari să servească la întreținerea unei școli de grădinarie, pomicultură și sericicultură, la Curtea de Argeș. În această școală fiii de țărani să primească o educațiune cu totul practică, care să le îngăduie a-și agonisi pâinea zilnică prin grădinarie, înlăturând în acest fel treptat elementele străine.

Suma de 100.000 lei se va împărți personalului Curții mele, în afară de cei cari au legate speciale, proporțional cu lefurile lor trecute în buget.

Sfârșind, înalt rugi ferbinți către cel atotputernic, să aducă asupra scumpei mele României toate binecuvântările pe cari sufletul iubitor al Reginei Sale le-a dorit pentru ea; să î lumineze cărările, pregătindu-i un viitor vrednic de însușirile sufletești ale poporului blând și bun, care o locuiește.

Curtea de Argeș, 11/24 Octomvrie 1914.

(ss) ELISABETA.

Codicil.

Hotărându-se a se interpreta testamentul soțului meu în sensul, că mi se atribue mie un milion, înțeleg a dispune de această sumă precum urmează:

Cinci sute mii lei se vor adăoga la «Fondul Reginei», care ajunge în acest fel să fie un milion.

Venitul acestui adaus va fi la dispoziția Reginei României, pentru binefacere. Cu ceilalți cincisute de mii, puși în rentă statului român, se va constitui un fond, din venitul căruia se va înzeștra o fată de ofițer din armata română, care n'ar avea zestrea reglementară.

Soțul și-l va alege dintre ofițerii batalionului de vânători Regina Elisabeta, sau dintre ofițerii de marină. Această înzestrare se va face la un an, doi sau trei ani, după cum venitul va fi în raport cu cerințele legii, supuse totdeauna schimbării.

În caz de divorț între soți, se va întoarce, să mărească fondul, sau se va înzestra cu ea altă pereche. Într'un singur caz femeia va păstra dota, când justiția va dovedi, că viața împreună e peste putință din cauza soțului și din căsătorie vor fi copii».

*

La orele 4 d. a. la dorința Regelui Ferdinand, s'a prezentat la palat I. P. S. Sa, Mitropolitul-Primat Conon și a celebrat, asistat de înaltul seu cler, un serviciu solemn divin, la picioarele Reginei Elisabeta, adormită în Domnul.

Camera română a ținut apoi ședința la orele 2 și jumătate. Prezenți erau toți miniștrii. Domnul I. I. C. Brătianu, ministrul-preșident, aduce la cunoștința adunării încetarea din viață a Reginei Elisabeta, rostind vorba următoare, ascultată în picioare de întreaga cameră:

«Domnilor deputați! Am jalnică datorie să aduc la cunoștință Domniilor-Voastre încetarea din viață a Maiestății Sale, Reginei Elisabeta, prima noastră Regină, scumpă și vrednică tovarășă a Regelui întemeietor, văduva lui nemângăeată, care și-a sfârșit zilele în neîncetată muncă de binefacere și care nu cunoștea suferința altora fără a-i încerca alinarea. Tânără, când a încălzit întâi la soarele României sufletul ei, pătruns de orice era frumos și inima ei deschisă la orice simțire generoasă, Regina Elisabeta ne părăsește lăsând țara întregă cuprinsă de adevărată durere și plină de o recunoștință vie, pe care generațiunile viitoare o vor transmite împreună cu amintirea veșnică a întemeietorilor regatului».

DI Titu Frumuseanu, vicepreședintele adunării, rostește apoi următoarea cuvântare, pe care Camera o ascultă de asemenea în picioare:

«Adunarea deputaților, în unanimitatea ei, cu nemărginită durere a aflat încetarea din viață a Maiestății Sale, Reginei Elisabeta, aceea care a fost tovarășă scumpă și statornică până în ultimele clipe a marelui nostru Rege, în decursul strălucitei și glorioasei Sale domnii.

Sosită pe pământul țării, când poporul abia se trezea la o nouă re-deșteptare, i-a închinat toată viața și gingășia ființei Sale; a priceput sufletul acestui popor, i-a înțeles tainele, i-a simțit și împărtășit durerile, i-a

cântat vitejiile, iar când Marele Rege a trâmbițat reînvierea neamului, Ea a împărtășit și gloria, și durerile războiului pentru independența țării, iar vitejii noștri ostași, răniți în luptă pentru înălțarea neamului, își reveneau la viață și-și oțeau puterile, când își așteptau privirile în ochii duioși și mângăetori ai aceleia care a fost «Mama răniților».

Marele ei suflet, darnic de a aduce alinare ori cărei suferințe, nu rămânea străin la nici o durere și fără preget întreaga ei viață a fost consacrată mângăerei nefericirilor altora.

În aceste clipe dureroase pentru noi, adunarea deputaților depune pe rămășițele neînsuflețite ale Maiestății Sale, Reginei Elisabeta, omagiul său de pioasă venerațiune, iar lacrimile țării întregi isvorăsc din conștiința nemărginitei recunoștinți, ce dătoarește acestui suflet cu adevărat regesc».

Ședința se ridică, în semn de doliu, la orele 3 d. a., iar până după înmormântare, camera nu mai ține ședințe.

La orele 3 a ținut senatul ședință. Și aici, în fața maturului corp, a rostit prim-ministrul Brătianu vorbirea din cameră, ascultată tot în picioare, iar președintele senatului, domnul B. Missir, a parentat pe defuncta astfel:

«Senatul adânc mișcat primește vestea, că tovarășă blândă și scumpă a marelui nostru Rege Carol I, prima noastră Regină, nu mai este. O fulgerătoare boală i-a curmat firul vieții.

Regina Elisabeta a avut cea mai crudă încercare, pe care o poate avea o mamă. Ea a pierdut pe mica sa fiică în fragedă vârstă și toată viața nu s'a putut mângăia de durerea ce i-a pătruns sufletul.

Ea era bunătatea întrupată. Ori unde era o suferință, căuta să aducă o alinare.

Cine poate uita grija și căutarea ce da soldaților răniți în războiul independenței din 1877! Cu drept cuvânt poporul i-a dat numele bine meritat de «Mama răniților»!

Cine nu-și aduce aminte, ce a făcut pentru nenorociții de orbi! Câtă ușurare la cea mai cumplită suferință! Suflet duios și compătimitor, prin glasul ei dulce și melodios captiva pe toți ce o înconjurau.

Regina Elisabeta n'a fost numai o femeie înzestrată cu mari virtuți, dar și cu deosebite mari calități. Ea avea simțul muzical dezvoltat în gradul cel mai artistic. Cât pentru talentul ei literar, faima a dus pretutindeni numele ei și numele țării.

De la moartea marelui nostru Rege, Regina Elisabeta își făcuse un cult din mormântul de la Curtea de Argeș. În memoria ilustrului ei soț umplea localitatea cu înfrumusețări și binefaceri. De câte ori Regina îndurerată nu s'o fi văzut în gândul ei culcată pentru vecie alături de acela, pe care-l adora și plângea.

În semn de doliu suspend lucrările noastre până după înmormântare, și cu încuviințarea Domniilor-Voastre anunț ședința pe Joi 25 l. c. la 2 ore după amezi».

*

În cursul zilelor de Vineri și Sâmbătă s'au oficiat mai de multeori servicii divine la palat, fiind de față totdeauna membri din familia regală și numărös public ales. Vineri apoi și Sâmbătă poporul capitalei, membrii societăților patronate de decedata Regină, și toate școalele s'au perindat neîntrerupt prin fața catafalcului, până târziu în noapte. Emoționantă a fost defilarea bătrânelor pensionare dela asilul «Regina Elisabeta», vreo 40 de octogenare și nonogenare, cari abia își puteau purta trupul lor slăbit și gârbovit, iar în fața catafalcului au izbucnit toate într'un plâns sfâșietor.

Emoționantă până la lacrimi a fost și defilarea elevelor dela școalele profesionale și din internate, toate cu câte un buchetăș de lacrimioare, depuse între hohot de plâns pe treapta catafalcului.

Mulțime de coroane și de jerbe de flori au fost depuse pe sicriul marelui decedat, și pline de durere și de întristare sunt telegramele de condolență sosite la palat din toate părțile lumii.

Actul înmormântării s'a început apoi Duminecă dimineața la orele 10 și a decurs în modul următor.

(Va urma).

Fondul orfelinatului.

(Urmare.)

Col. din Viștea de sus (Avrig): Insoțirea de credit 50— Biserica gr. or. 20— Ioan Banciu par. 20— Ioan Ion Meternă 10— Eva Moise Boanta 4— etc.	234:06
Col. din Panic (Cluj)	43:20
Col. din Vălcăul ung. (Cluj)	43:40
Col. din fil. Fălcușa (Deș)	14:20
Col. din Salișca cu fil. Căscău (Deș)	20:40
Col. din Malomfalău (M. Oșorhei); Băro Kemény Katalin 10— Petru Fărcaș par. 5— etc.	50—
Col. din Andrașfalău rom. (Sigh.); T. V. Ghiaja, prot. pens. 10— etc.	18—
Col. din Malencrav (Sigh)	15:16
Col. din Boroșneul mic (Treisc); Eremie Ticușan par. 10— etc.	89:42

FOIȘOARĂ.

„Falimentul științei”.

De preotul Ioan Danda.

(Fine.)

Ipotezele științifice a științelor esacte sunt primite numai prin *probabilitatea credinței*. Se cred de adevărate, până la proba contrară. Dar credința are o mare întindere în științele esacte, nu numai cu privire la ipotezele științifice, ci și cu privire la rezultatele sigure ale științelor esacte. Foarte puțini sunt acei fericiți, cari în urma multor împrejurări au ajuns, ca ei să poată contribui la progresul științelor esacte prin cercetări proprii pline de roade; mulțimea publicului trebuie să se mulțamească, că ei primesc de a gata rodul ostentelilor celor puțini și neputându-l controla decât prin rațiuni și bazându-se pe autoritatea bine întemeiată a celor puțini făuritori de știință, crede de adevărat tot ce li se comunică de către geniile științei și prin credință le primește.

Dar din faptul că nu putem să știm: ce e în esență, ce e de fapt *universalul*? Ce e *materia*? *Energia*? *mișcarea*? *viața fizică*? *și spirituală*? Ce e *eterul vibrant*? *radio-activitatea*? Ce e *atomul inponderabil*, *nevăzut*? *Cum din ceva inponderabil se face ceva ponderabil, și din atomul nevăzut ceva văzut și supus controlului sen-*

zurilor? nu urmează înălțuirea logică, că știința noastră esactă despre univers ar fi o știință neesactă și o știință a neștiinței, ci trebuie să le credem ca adevărate, esistente și sigure fără a putea pătrunde în interiorul lor. Trebuie să credem în ele.

Faptul universului e ca o cameră obscură foarte rezistentă. Numai ceea ce să proiectează în afară prin radio-activitate putem să știm; numai proiecțiunile acestea ne spun despre frumsețile ce cuprinde aceea cameră obscură rezistentă. Aceste proiecțiuni sunt reale precum și frumsețile din camera obscură sunt reale și sigure. Aceste proiecțiuni formează materialul științelor esacte.

Acest fenomen l-am văzut și la teologie. Asemănarea e perfectă. Credință acolo, credință aici; scrutare științifică acolo, scrutare științifică aici; sistematizare acolo, sistematizare aici; modificări de sisteme acolo, modificări aici. Să înțelege, că materialele și metodele sunt diferite. Și acolo, la teologie, am văzut că esența adevărată e învăluită în o cameră obscură, foarte rezistentă, și aici iar. Și acolo proiecțiuni a frumseților din cea cameră obscură, și aici.

Mulți au încercat să pătrundă prin acel învăliș foarte rezistent nemulțumiți cu ceea ce el radiază dela sine, ci voind să privească acele frumseți ideale față în față, dar osteneala le-a fost, le este și le va fi zădărnice. Osteneala lor samănă cu a lui Thor din mitul scandinav. «Thor avea însă bănuelile lui; nu-i plăceau apucăturile lui

Skrymir; într'o noapte se hotără să isprăvească cu el pe când dormea. Ridicându-și ciocanul, trânti în obrazul uriașului o adevărată lovitură de trăznet, în stare să despice stâncile; uriașul se deșteptă... și întrebă: *A picat vreo frunză?* Thor iarăși izbi o lovitură și mai strașnică decât cea dintâi; dar uriașul de abea murmură: «*Vreo grăunță de nisip?*» A treia lovitură a lui Thor a fost cu amândouă mâinile și pârca că lasă urmă adâncă în obrazul lui Skrymir; dar acesta se opri numai din sforăit și spuse: *Cred că trebuie să fie vrăbii în copacul acesta; ce au lăsat să picure?*» (Carlyle op. cit. pag. 51.)

Din cele zise mai înainte urmează aceea, că științele esacte, — întemeindu-se și ele pe adevăruri, despre a căror esență, viață launtrică, știm foarte puțin, — nu pot detrage teologiei dreptul de a se numi știință, — (dacă îl învrednicește prin scrutarele științifice făcute în cuprinsul ei), — căci și-ar tăia creanga de sub picioare.

Dacă se află adevăruri în religione, — care e obiectul teologiei, — cari adevăruri pot fi primite și pricepute numai prin credință, nici în natură, care e obiectul științelor esacte, nu sunt toate adevărurile cunoscute pe deplin. Și în natură sunt adevăruri ce pot fi primite numai curat prin credință. Ce să mai zicem altceva, când omul nu poate măsura esact nici timpul. Calendarul Iulian e necorect; calendarul Gregorian asemenea; ziua siderică nu corespunde cu ziua solară adevărată. «Peste greutate să trece

Colecta din Făgăraș: Constantin Toma cassar 100— Elena G. Vracliu 100— Alex. Belle vicecomite 50— Ioan Grecu comerc. 50— Mateiu Jiga dir. de bancă 10— Ioan Dejenariu, contabil 10— Dr. Victor Pralea, adv. 10— Dr. Gh. Urdea asesor. 10— Ilie Beleuță, catihet 10— Gheorghe Mândrean, timar 10— Tanase Boeriu, econom 10— Maria Axente Tutoiu 10— Gheorghe Ciocănelea 10— Nicolae Arnăuț 6— Gheorghe Nicu, pantof. 5— Ioan Chimbășan 5— Constantin Comanariu 5— N. N. 5— etc. etc.

524:08

Col. din Feredeul (Geoagiu) 10—
Col. din Cerghidul mare (M. Oșorh). 14:40
Col. din Potoc (Reghin); Mihail Brăteanu 10— Ioan Petruț 10—
Ioan Cornea 10— etc.

51:12

Col. din Bod (Brașov) 80:10
Col. din Luța (Făg.) 81:10
Col. din Veliș (Mediaș) 48:30
Col. din Beșineu (Mierc.) 82:80

Col. din Laz (Sebeș); Ioan Mișu, paroh 20— Biserica gr. or. 10—
Ioan Florian 10— Comuna politică 20— Aron Răurean inv. 20—
Ioan Ilie Colhon 10— Marcarie Breaz 6— Pavel Cătană 6—
Ana Ioan Cucuian 6— Ioan Cucuian 5— Eftimiu Morariu 10—
Ioana G. Morariu 10— Eliseu Colhon 6— Nicolae Simtea 10—
Ioan și Veta Morariu 10— Ioan Faur 5— Vasile Faur 5—
Ana Vasile Faur 5— Gheorghe Breazu inv. 30— Partenie Colhon preot 10— etc. etc.

290:70

Col. din Seleușul mare (Sighișoara), Iustin Sârbu, cap. inv. 25—
Nicolae Sârbu, inv. p. 5— etc.

81:50

Col. din Secăura (Câmpeni) 21:60
Col. din Cara (Cluj); Aurel Rimbar, par. 10—
Sidonia Rimbaș, 5— Ambrosiu Abui 13— Isailă Maier 12—
Ludovica Petean 10— Vasile Sabo 6— etc. etc.

124:74

Col. din Esc (Dej) 44:20
Col. din Biscaria (Deva); Adam Lula par. 5— etc.

64:40

Col. din fil. Șeulești 61:36
Col. din Idiciu (Mediaș); cu Sofia Curuțiu 6— etc.

36—

Col. din Șibot (Oreștie); Simeon Secărea, par. 5— etc.

34:38

Col. din Curtuiș (Dej); Parohul Gregor. Măgherușan 10— Alex. Frasincașiu, inv. p., jude com.

10— Vasile Moldovan și soția, inv. p. 10—
Ioan Vlasiu și soția Irina, inv. p., 10— etc.

94:50

Col. din Almașul de mijloc (Geoagiu) Romul Mermezan par. 10—
Petru Demian, jude 5— etc.

35:46

Col. din Beriu (Oreștie) Bis. gr. or. 41:70
Paroh. Iosif Dumitru 25—
Invăț. Ioan Stăneasă 20—
Notarul Petru Damian 5— etc.

25:0—

Col. din Căpâlna de sus (Târnavă) Emil Sămărghișan par. 6— etc.

25:20

Col. din Bulzești de jos (Zarand); Ioan Stănilă paroh 8—

10—

Dna Iustina Dr. Sândeian, Sibiu 100—
Dșoarele Pipoș, Sibiu 60—

60—

(Va urma).

Răsboiul.

La frontul răsăritean au fost ciocniri mari între trupele rusești și armata Arhiducelui Iosif Ferdinand. Rușii au fost respinși. În Balcani și la frontul italian nu s'a întâmplat nimic mai însemnat.

La frontul dela apus trupele germane au respins atacurile dușmane, iar la râul Maas au impins pe Francezi, într'o linie de șase kilometri, cu trei kilometri îndărăt. Nemții au ocupat mai multe localități. Contra-atacurile franceze au fost respinse, cu mari pierderi pentru dușman. Dintre Francezi au ajuns de nou în captivitate 69 ofițeri și 3472 soldați.

Adolf Harnack.

Monahismul, idealurile și istoria lui.

(Urmare).

VII. Reforma cluniacenză. Veacul al unsprezecelea și al doisprezecelea.

Și cu toate acestea s'a pornit în biserică o altă mișcare, o a doua ridicare a monahismului. Cu această ocazie ea a pornit din Franța. Mănăstirea Clugny, fondată în veacul al zecelea, a fost sediul marelui reforme ce a trăit-o apusul în veacul al unsprezecelea. Monahii au început reforma și față de papismul laicizat, au sprijinit-o principiul evlavios și înțelepți, până când marele Hildebrand o luă asupra și și în calitate de cardinal și urmașul Sfântului Petru a pus-o în fața principiilor și a preoției laicizate. Ceeace a primit ajutorul prin această reformă a fost o adevărată reformă a bisericii, numai nu evanghelică, ci catolică.

Cari au fost scopurile acestei mișcări nouă? Întâi și întâi restituiră în mănăstiri a disciplinei vechi, a adevăratei abțicieri și a sclăviei, mai apoi înainte de toate regularea clerului laic, potrivit cu viața călugărilor, și pe al doilea plan apoi dominația clerului — cu viața regulată la fel cu a călugărilor, — asupra laicilor, principilor și a națiunilor. La prima vedere reforma monahilor de Clugny și a putericii lor papă se pare a fi o încercare efectivă, care are de scop reformarea întregului cler, după regulile monahale. În această reformă are monahismul pentru prima dată pretenția de a deveni ordinea de viață creștină a tuturor credincioșilor în vârstă, și a fi recunoscută

Înainte de a scoate ultimele concluzii la tot ce am scris, mai citez pe vestitul matematic și naturalist Ampère, care a creat o știință nouă *electrodinamică* și da într'o scrisoare, unui învățat tânăr, următoarele povești: Ferește-te de a te ocupa exclusiv cu știința, cum ai făcut până acum. Studiază, scrutează ce e pe pământ... Dar privește numai cu un ochi lumea celor văzute, iar cu celalalt privește nelătrupt la lumina cea vecinică. Cu o mână examinează natura, cu cealaltă însă te ții de colțul hainei lui Dumnezeu, înțocmai cum să ții copilul de haina tatălui său (Petrow, Calea spre Dumnezeu, pag. 4.)

În rezumat ultimele concluzii ce se impun, sunt: 1. Controversele și adevărurile nedovedite nu au ce căuta în scrieri pentru public, mai ales dacă să refer la fundamentalele culturii, educației și societății. Dar e permis în scrieri de știință fiind întemeiate pe puternice argumente. 2. Faliment a dat pseudo-știința, care aplicând greșit știința adevărată, a voit să înlocuiască religionea. 3. Societatea progresa neînțecat, având dela natură tendința spre organizare și progres după cuvintele Mântuitorului: Fiți desăvârșiți, că și Tatăl vostru cel din Ceruri desăvârșit este. Și în urmă: 4. Teologia e știință!

de atare. Deaceia trebuie să se înțelească monahismul apusean neînțecat în calea lui cu biserica universală, pentru că nu poate lăsa, ca și el să aibă aspirații la întregul creștinism și să servească bisericii. Pentru libertatea creștină, spre care tinde, cu toate oscilările lui, nu e numai libertatea omului singuratic dela lume, ci este libertatea întregului creștinism spre slujirea lui Dumnezeu pentru lume.

Noi, evanghelicii, încă și astăzi putem judeca cu simpatie această încercare mare; pentru că într'ansa se formează acea conștiință, că în lăuntru bisericii e posibil numai un ideal de viață, numai un ideal moral, pentru ceace apoi acesta e obligator pentru tot creștinul vârstnic. Dacă într'adevăr monahismul e cea mai înaltă formă a creștinismului, atunci creștinii vârstnici trebuie disciplinați după regulile monahale, iar cei minori, — și după concepția evului mediu toți laicii erau priviți de minoreni, — trebuie supuși cel puțin la ascultare.

Acestea au fost ideile dominante ale clugny-iaților și a marelui lor papă. De aici vine, că au introdus celibatul în mod sever pentru preoțime, că s'au luat la luptă împotriva laicizării preoților și înainte de toate împotriva simoniei, și că preoții au fost disciplinați conform cu monahii.

Dar cu domnia politică asupra lumii? Din acest punct de vedere poate fi privită ca un surrogat, până când nu s'a efectuat adevăratul botez universal. Dar aici se încep diferențele între monahism și între reformarea bisericii universale. Ideile lui Grigorie și ale aderenților lui serioși pot fi prezentate ca unele, cari numai prin o dungă de umbră se deosebesc, și aceasta umbră a dus totuși spre programe deosebite. Îndată la început s'au putut auzi astfel de glasuri, chiar și între stimulatorii adicți ai papei, cari au profesat părerea, că trebuie să fie deajuns cu reformarea moravurilor și cu cultivarea cucerniciei; că biserica nu are libertatea de a stăpâni la fel cu statul și prin mijloacele lui. Au pretins reînțocirea faptică la viața apostolică și restituirea forme străvechi a bisericii.

Aceste tendințe nu e corect să fie explicate așa, ca ele să însemneze o reînțocire la gradul pe care sta biserica grecească, și că prin aceasta ies din cadrele bisericii apusene; nu, înaintea ochilor acestor monahi a stat un program pozitiv: viața creștinească a întregului creștinism. Dar până când conform tradițiilor vechi au avut înaintea ochilor reformarea creștinismului și prefacerea lui transcendentă în o împărăție, pe care n'au renunțat a o întemeia pe pământ, s'au purtat cu o neîncredere aproape invincibilă față de acel surrogat, pe care l-a îmbrăcat și a voit să-l ajungă episcopul roman. În acea neîncredere se cuprindea desgustul față de orice lucru, care ar fi adus reamintirea unei ordini de stat și de drept în biserică. Antipatia nutrită față de ordinea publică de drept și față de stat e tot așa de caracteristică pentru biserica apuseană, precum de clar este, pentru ce le lipsește încă această antipatie asceților greci. Dar în veacul al patrusprezecelea supunerea față de biserică și de conducătorul ei a fost cu mult mai tare, decât ca să se fi ajuns la conflict între clerul supus reformei și monahism.

Prin sfințenia pocăinții biserica a avut cel mai efectiv mijloc pentru a lega de sine și monahismul. Mulți au ingenunchiat cu conștiința întinată și cu îndrăzneala frântă înaintea planurilor marelui papă — monah. Și tocmai pe aceia i-a smuls Grigorie din tăcerea mănăstirii, cari mai bucușo viața întregă și-ar fi dedicat-o lui Dumnezeu. A știut, că numai acel

monah va contribui la înfrânarea lumii, care se ferește de ea și se năzuiește să se scape de ea. (Va urma).

NOUȚĂȚI.

Moștenitorul nostru de tron — doctor onorar. Între anii 1906-1908, Alțeta Sa imperială și regală, Arhiducele Carol Francisc Iosif, moștenitorul nostru de tron, a ascultat prelegerile celor mai renumiți patru profesori dela universitatea germană din Praga și dela facultatea de drept și a științelor de stat. Corpul profesoral al universității din Praga a luat hotărâre în 8 Februarie, ca Alțeta Sa se fie proclamat doctor de onoare în științele de drept și de stat, iar hotărârea a fost acum de curând aprobată de guvern și întărită din partea Maestății Sale, Monarhului nostru.

Sabie de onoare. Consiliul comunal din Cernăuți a luat hotărârea se distingă pe apărătorii Bucovinei, colonelul Fischer și locotinent-colonelul Dănilă Popp, cu câte o sabie de onoare, provăzută cu emblema orașului și cu dedicațiunile corespunzătoare. Sabiile sunt gata și vor fi în curând predate bravilor apărători ai Bucovinei, cu solemnitate mare.

Un jubileu. Academia de arte și știință slavă din Zagreb (Croația) a trimis în 4 Martie telegramă Maestății Sale, Monarhului nostru, anunțându-i, că academia își serbează în ziua numită jubileul de 50 de ani de existență și mulțumește Maestății Sale, că prin aprobarea statutelor a făcut la timpul său posibilă inaugurarea academiei. Dela cancelaria de cabinet a Maestății Sale a sosit răspuns de mulțumire.

Infometarea Germaniei. Din Berlin vine informația, că starea vitelor din imperiul german, după recensământul cel mai nou, nu e cu mult redusă față de numărul vitelor din trecut. Numărul porcilor apoi, cu toate că au fost mulți tăiați în cursul ernei, e acelaș, ca în anul trecut. Va să zică, în privința cărnii, n'a succes „infometarea” dorită de dușmanii Germaniei!

Școli turcești în Macedonia. Dovadă despre bunele raporturi între Turcia și Bulgaria este faptul, că guvernul bulgar a hotărât să înființeze pe cheltuiala sa școli turcești în Macedonia pretutindenea, unde se află populațiune turcească.

Fabricarea munițiilor. Pe temelul legii de munițiuni, cum se vestește din Londra, statul englez supraveghează astăzi 3270 de fabrice pentru munițiuni.

Hymen. D-șoara *Mărioara Israelă* din Rășinari și Dl *Nicolae Iosif* abs. în teologie, din Galeș, cununăți. Din acest prilej dăruiesc 10 coroane pentru orfelinatul din Sibiu.

Operat. Medicii italieni au fost necesitați să facă operația ochiului drept al potului rănit D' Annunzio. Potul și a pierdut ochiul cu desăvârșire.

Poșta în Sârbia. Luni s'a deschis circulația poștală cu Sârbia. S'au înființat oficii de poșta în Belgrad, Craguevat, Șabaț și în alte orașe sârbești. Porto este acelaș ca în Austro-Ungaria. Se pot trimite în Sârbia: epistole (deschise), ziare, corespondențe, telegrame și mandate de bani. Limba de comunicare este: nemțescă, maghiară sau croată. Literile cirile nu se admit.

La Bordeaux. După lungi colindări în sus și în jos, regele muntegorean Nichita a sosit la Bordeaux, unde va locui în castelul Merignan.

O scenă neașteptată. Patronul unui magazin din Budapesta aude, că o damă elegant îmbrăcată vorbește franceză în pravălia lui. Repede se apropie de necunoscuta damă și o poartă să iasă imediat afară, ba îi deschide ușa și o împinge încetșor spre stradă. Brutalitatea negustorului a produs indignare nu numai în femeia insultată, ci și în publicul, care se adunase la ușa pravăliei, unde plângea dama străină și nu înțelegea cauza, pentru care a fost dată afară. Mai mulți domni, cari știau franceză, au intrat în magazin și au întrebat pe stăpân. El, cu mândrie, li-a declarat îndată, că nu are plăcere să vândă nimic unei persoane franceze, pe care a scos-o afară, fiindcă nu voia să pice de bună voie. I s'a explicat femeii motivul brutalității. Ea atunci a arătat pașaportul, din care s'a constatat, că nu e de loc franceză, ci o turcoaică din Constantinopol. Patronul, care nu s'a așteptat la asemenea lămurire, a rămas adânc rusinat, și-a cerut milioane de scuze, și a servit-o apoi cu cea mai mare atențiune.

Sătui până în gât. Spun înșși rușii, că armata lor este cuprinsă de nespusă iritație și oboeală. Ofițerii ruși tratează din ce în ce mai rău cu soldații. În lipsa mare de ofițeri, instrucția recrutilor este incredinciată subofițerilor. Un șifal de subofițer, care trebuie să instrueze câte 300—400 de ostași, este de obicei cât se poate de brutal cu oamenii săi. Pe fronturile rusești stăpânește de mult timp liniște, abea aici colo se aude focul de artilerie. În partea basarabeană mai sânt și vijeliile și zăpada înaltă de doi metri, care împedecă o activitate războinică intensivă.

Coroane eterne. La legatul Maiorului Grigorie Iovescu pentru ajutorarea copiilor săraci din Sibiu suburbii Iosifin al fondului Episcopului Nicolae Popea pentru masa învățăcelor meseriași, dl *Timoteiu Popovici*, prof. sem. a binevoit a dăru 5 cor., ear dl *Paul Iovescu* din suma de 100 cor. a plătit 3 rate à 10 cor. sau în total 30 cor. Pentru prinos aduce sincere mulțumite, în numele Reuniunii sodalilor români din Sibiu, presidentul ei: Victor Tordășianu.

La așazăământul umanitar, numit Reuniunea română de înmormântare din Sibiu, au fost primiți membri noi: Ștefan Popp, culeg. tipograf și soția sa Ida n. Bachmayer, în acelaș timp s'au plătit ajutoarele statutare după răposării membrii Maria Pinciu n. Joandrea, văduvă de econom și Ioan Mihăltan sen., econ., cu cari numărul membrilor decedați din anul Reuniunii a ajuns la 278. Se atrage binevoitoarea luare aminte asupra întreprinderii de pompă funebră a acestei Reuniuni din strada Bruckenthal Nr. 17.

Dela Valievo. Am arătat situația mai multor orașe din Sârbia, unde încep oamenii să revină la viața normală. Ziarul *Beogradске Novine* publică despre Valievo următoarele știri: S'au întors acasă și sârbii dela Valievo, și fiecare își vede de lucru, aruncând val asupra trecutului. Având deplină încredere în administrația militară actuală, locuitorii își întemeiază din nou o viață pașnică și ordonată. Școala primară din Valievo, ea și în alte comune, s'a deschis. Ordinea și curățenia domnește în oraș. Articolele de alimente nu lipsesc. Și s'au luat toate măsurile, că să nu lipsească nici în viitor. Autoritățile noastre militare, conduse de sentimentele cele mai umanitare, s'au îngrijit din bună vreme, ca toate păminturile din partea locului să fie lucrate și sămănate.

Bioscopul Apollo. Numai Vineri în 10 Martie 1916, se va reprezenta: *Tablouri din Pirenei*, după natură. *Păpușă miraculoasă*, comic. *Regele galerianilor*, dramă criminală senzațională în 3 acte. *Cele trei verișoare*, comedie în 2 acte.

Teatru.

Sâmbătă în 11 Martie: *Liliacul*, operetă de L. Strauss. Va cânta d-șoara *Aca Barbu*.

Nr. 1156 Plen.

Circular

cătră membrii ordinari și extraordinari ai sinodului protopresbiteral gr. or. rom. al tractului Ilii.

Fiind-că terminul de 26 Ianuarie st. v. 1916 al ținerii sinodului protopresbiteral al tractului Ilii pentru alegerea de protopresbiter a coincisat cu terminul înmormântării Escelenței Sale, neuitatului nostru Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Mețianu, prin scrisoarea din 22 Ian. a. c. adresată D-voastră am amânât ținerea Sinodului, făcând despre aceasta raport și Consistoriului arhidiecezan.

Ven. Consistoriu în ședința plenară din 8 Februarie a. c. a luat act de amânare și m'a însărcinat cu convocarea din nou a Sinodului.

În urma acestei dispozițiuni și în conformitate cu Regulamentul pentru procedura la alegerea de protopresbiter §§. 15 și 16 prin această convocare sinodul protopresbiteral electoral pentru alegerea de protopresbiter pe ziua de *Miercuri în 16/29 Martie a. c.* în locul central Ilii, anume în biserică. Serviciul divin se va începe dimineața la 7 ore, și după terminarea aceluia la 10 ore a. m. se va deschide ședința sinodului electoral.

Sibiu, 25 Februarie 1916.

Dr. George Proca m. p.
comisar consistorial.

Concurs.

Pentru întregirea postului de capelan pe lângă neputinciosul paroh Amos Popescu din parohia de cl. III Valea-Dosului, tractul protopresbiterial al Abrudului, se publică de nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt, jumătate din venitele parohiei.

Ceice doresc a ocupa acest post, să-și înainteze petițiile instruite conform normelor din vigoare, în termenul arătat subscrisului oficiu protopresbiterial și să se prezinte în vre-o Duminecă sau Sărbătoare la biserică pentru a cânta, cuvânta eventual a celebra.

Abrud, 12 Ianuarie 1916.

Oficiul protopresbiterial gr. or. român al Abrudului în conțelegere cu comitetul parohial.

Petru Popoviciu
protopresbiter.

Orez (rizskása) și Cafea!!

Cu Orezul o pățirăm, că nu se mai află, deci acuma îi vine rândul și la Cafea, cu toate că am fost dat alarmă în această foaie.

Anglia ne împiedecă importul de Cafea și cu greu mai află, deci nu e mirare că în toată săptămâna se urcă prețul și că va trece de 10 cor. 1 Kgr. devenind Cafea o mâncare de lux.

Pe luna Martie ofer cu prețul de zi:

Nr. 10*	Cafea Cuba fină	1 kgr. 8 ⁵⁰ = 9 [—] K.
12	Cafea Cuba foarte fină	1 kgr. 9 [—] = 9 ⁵⁰ K.
16	Cafea Cuba specialitate	1 kgr. 9 ⁸⁰ = 10 ⁵⁰ K.
21	Cafea Iava aurie	1 kgr. 9 ⁴⁰ = 9 ⁸⁰ K.
106	Cafea Mixtură Victoria	1 kgr. 9 ⁸⁰ = 10 ⁵⁰ K.

* Din Nr. 10 se va afla puțină deci. Recomand Nr. 12

1 kgr. Tea „Mixtură ruscască” 20 coroane.

5 kilograme se expediază trancaț și vâmut prin rambursă poștală!

Aflând puțină Cafea și Tea, negustorilor și în România nu mai pot trimite. Grăbiți până se mai află și rog a-i aviza și pe cunoscuți.

Cu toată stima se roagă de sprijin:

F. A. Degan,

comerciant de Cafea și Tea în Fiume.

(17) (Postafok 163.) 7-10

Concurs.

Pentru ocuparea parohiei Tibru (cl. III.) se escrie concurs cu termen de 30 zile, dela această primă publicare.

Venitele, cu întregirea prescriasă dela stat, sunt conform datelor din coala B.

Cererile de concurs se vor trimite la subsemnatul oficiu, în termenul susindicat, având concurenții a se prezenta — pe lângă observarea restricțiilor reglementare — în o Duminecă sau Sărbătoare la biserică spre a cânta și predica resp. celebra.

Alba-Iulia, 10 Februarie 1916.

Oficiul protopresbiterial rom.-ortodox al tractului Alba-Iulia, în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Teculescu
protopresbiter.

A apărut

În editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Carte de rugăciune,

în care se cuprinde: Rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; Psalmul „Miluște-mă Dumnezeule”, etc.; rugăciunile mesei; Simbolul credinței; rugăciune de seara; rugăciune către Dumnezeu Tatăl; rugăciune către născătoarea de Dumnezeu; rugăciunea sfintei cruci; rugăciune către domnul nostru Iisus Cristos și rugăciune la nenorociri și alte necazuri.

Se află în depozit spre vânzare la *Librăria arhidiecezană*, și se vinde legată în coloare roșie și vânată cu 20 fileri.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Preoților, profesorilor și învățătorilor, la comanda de cel puțin 50 exemplare, pe lângă achitarea prețului sau expedarea cu rambursă, li se dă 20% rabat.

Este o carte de rugăciune foarte corect-punzătoare nu numai pentru trebuințele sufletești ale ori cărui creștin, ci și ca dar la copii, precum și pentru ostașii din război, atât după cuprins, cât și după format și exterior

„LUMINA“
instituit de credit și econ., soc. pe acții
Sibiiu — Nagyszeben.

Aviz.

Institutul reduce cu 1-a Aprilie 1916 etalonul la depuneri cu o jumătate de procent. Darea o plătește institutul.

Depuneri nouă se primesc cu 4¹/₂% Sibiiu, la 3 Martie 1916.

34 1-1

Direcțiunea.

In editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut:

Mărturisirea ortodoxă

bisericii catolice și apostolice de răsrit

revăzută la însărcinarea comisiunii, după traducerea arhimandritului Filaret Scriban, de Dr. Pavel Roșca, prof. sem., cu binecuvântarea Excelenței Sale a Înaltpreașfințitului Domn Arhiepiscop al Transilvaniei și Metropolitan al Românilor gr. or. din Ungaria și Transilvania Ioan Meșianu.

Revizuirea e făcută pe baza textului cel mai autentic al scrierilor simbolice publicate de prof. dela facultatea teologică din Atena I. E. Mesolora, sub titlul: „Τὰ συμβολικὰ βιβλία”. Atena. 1883.

În aceasta ediție, bine îngrijită și din punct de vedere al limbii, pe lângă „Prefața” revăzătorului în care se indică istoricul edării acestei cărți simbolice și isoarele considerate, se publică și o parte din „Precuvântarea” arhimandritului Filaret Scriban, dimpreună cu biografia metropolitanului Petru Movila, precum și aprobările patriarhale referitoare la aceasta carte simbolică.

Se află în depozit spre vânzare la *Librăria arhidiecezană* și se vinde broșată, cu prețul de 2 cor. 50 fil.

Revăzătorilor li se dă rabat 20%.

„IZVORUL“
instituit de credit și economii societate pe acții în Oltalsósebes,

primește depuneri spre fructificare pe lângă interese de 4¹/₂, 5 și 5¹/₂% amăsuraț cu mărirea sumei depuse. Darea o plătește institutul.

Sebeșul inf., la 29 Febr. 1916.

35 1-1

Direcțiunea.

A apărut în editura comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane:

R. Ruiz Amado:

Secretul succesului

convorbiri teoretice și practice cu tinerii de 15—20 ani, traducere de Vasile Stan, profesor la seminarul „Andreian”. Cuprinsul: Succesul și fericirea. Problema succesului. Idei atavice. Zeificarea succesului. Zodia. Periodul fatal. Planul de luptă. Nu fumezi? Încă o țigară...? Păhărelele de beutură. Vorbele obscene. Steagul celor șapte voinici. Timpul e aur. Lectura. Jocurile. Sportul. Prieteni. Cavalierism și Donchisotism. Viermele neadormit. Orientări. O putere... Nobletă adevărată. Inclinațiile și destoiniciile. Concurența socială. Capitalul celor desmoșteniți. O obiecțiune și o părere. Chemarea dumnezeiască. Munca împărțirea timpului. Statornicia. Împărțește ca să învingeri. Puterea de sus Adaus. Sfaturile unui părinte către fiul său.

După cum se vede din acest cuprins bogat, **Secretul succesului** e o contribuție însemnată la literatura noastră pentru tineret, astăzi destul de săracă.

Se află în depozit spre vânzare la *Librăria arhidiecezană* din Sibiiu, exemplarul broșat (250 pagini format 8°) cu 2 coroane.

Revăzătorilor se dă un rabat de 20%.

„LUMINA“,

instituit de credit și economii, societate pe acții în Sibiiu.

CONVOCARE.

P. T. Domnii acționari ai institutului de credit și economii «Lumina», societate pe acții în Sibiiu, se invită în sensul statutelor la

a VII-a adunare generală ordinară,

care se va ținea în 12 Aprilie st. n. 1916 la 10 ore a. m. în sala școlii centrale din strada Șaguna Nr. 16, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Prezentarea bilanțului pe 1915 însoțit de raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere și împărțirea profitului curat.
3. Darea absolutului.
4. Fixarea marcelor de prezență pentru membrii direcțiunii și ai comitetului de supraveghiere pe anul 1916.
5. Alegerea a 3 membri în direcțiune 2 cu mandat pe 5 ani și unul pe 2 ani.
6. Propuneri independente predate prezidiului cu 10 zile înainte de adunare (§. 28 din sătute).

Acționarii cari voiesc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați, trebuie să dea acțiunile și documentele de plenipotență la casa centrală a institutului până la 10 Aprilie st. n. a. c. ori la filialele noastre din Murăș-Oșorheiu și Turda sau la vreunul din institutele financiare membru la «Solidaritatea» până la 6 Aprilie st. n. 1916.

Sibiiu, din ședința plenară a direcțiunii, ținută la 3 Martie 1916.

Direcțiunea.

Redactor responsabil Teodor V. Păcășian.

Active.

	K	f
Cassa	51,568	82
Bon la cassa de păstrare postală	24,328	49
Bon în Giro-Conto la banca Austro-Ungară și la alte bănci	366,064	71
Portofolii:		
a) cambii de bancă	829,551	47
b) cambii ipotecari	547,130	—
Obligațiuni ipotecari	543,883	—
Obligațiuni cu caventați	40,561	—
Credite în cont-curent	85,227	02
Efecte	52,544	—
Realități	36,480	96
Diverse conturi debitoare	2,798	—
Mobilier	5,956	—
după amortizare	596	—
	2,585,497	47

Contul Bilanț la 31 Decemvrie 1915.

Pasive.

	K	f
Capital	600,000	—
Fond de rezervă	41,282	58
Fond de pensuni	24,045	73
Depuneri	1,832,071	28
Dividendă neridicată	7,364	—
Creditori	37,268	—
Interese transitoare	11,425	71
Profit net	32,040	17
	2,585,497	47

Debit.

	K	f
Interese:		
pentru depozite spre fructificare	102,650	29
pentru reescont	2,202	66
pentru împrumut pe efecte	1,416	17
Spese:		
salare	15,059	76
chirie și relut de cvartir	6,489	92
tipărituri, reg. și alte spese de regie	9,321	07
porto	809	38
Marce de prezență	435	—
Dare:		
eracială și aruncuri	9,232	89
10% după interesele depunerilor	10,311	90
Amortizări:		
din mobilier	596	—
Profit net	32,040	17
	190,565	21

Contul profit și pierdere la 31 Decemvrie 1915.

Credit.

	K	f
Interese:		
dela cambii	73,958	61
dela cambii cu acoperire ipotecară	39,123	70
dela obligațiuni ipotecare	43,846	86
dela obligațiuni cu caventați	2,400	62
dela credite de cont-curent	10,384	09
dela depuneri proprii	4,631	27
dela efecte	6,655	43
Provizioni și alte venituri	181,000	58
	9,564	63
	190,565	21

Sibiiu, la 31 Decemvrie 1915.

D. Vulcu m. p., director-executiv.

DIRECȚIUNEA:

N. Ivan m. p., prezident.

P. Lucaș m. p.

P. Muntean m. p.

D. Comșa m. p.

Nicolae Borzea m. p.

Triteanu m. p.

Dr. Fruma m. p.

Subsemnatul comitet de suprav. am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele institutului purtate corect.
Sibiiu, la 3 Martie 1916.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Ioan Teculescu m. p., prezident.

Leontin Pușcariu m. p.

Ioan B. Boiu m. p.

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane,